

Prevention, inte bestraffning!

Allmänhetens förtroende för hälso- och sjukvården är en fundamental del i patientsäkerhetsarbetet. En patient som skadas eller är missnöjd med vården måste kunna framföra detta till sjukvården på ett enkelt sätt samt få ett värdigt och förtroendeingivande bemötande.

Under sommarmånaderna dyker ofta olika tragiska patientärenden upp i medierna, och verksamheten granskas av journalister. Hälso- och sjukvård är en riskfylld verksamhet, trots att alla medarbetare inom vården gör sitt yttersta för att hjälpa patienter och aldrig medvetet gör något som kan skada. Tyvärr händer trots det svåra missöden i vården, och dessa belyses ofta i media med stora rubriker och detaljerad redogörelse för ett lidande.

Det är oerhört viktigt att det finns system som genom lag reglerar hur vi som medborgare kan tillförsäkras trygghet i hälso- och sjukvården. Vi välkomnar därför regeringens nytillysta utredning, Patientsäkerhetsutredningen, som ska göra en samlad översyn av lagstiftningen ur ett patientsäkerhetsperspektiv.

För Läkarförbundets medlemmar är det mycket viktigt att det finns ett rapporteringssystem för avvikelser som är skilt från ansvarsutkrävandet riktat mot enskilda medarbetare. För att uppnå detta behöver vi en konstruktion som bidrar till både att förhindra att misstag uppstår och att lära från de fel som ändå begås.

Ett patientsäkerhetssystem måste inriktas på varför en händelse inträffat och hur sådana händelser kan förebyggas – inte på vem som gjort fel och som därför ska ställas till ansvar. Sjukvårdens organisation och procedurer är idag alltför komplexa för att en enskild händelse uteslutande ska kunna relateras till en viss person.

Internationellt har ett arbetssätt med en sådan inriktning visat sig vara lyckosamt. Ett näraliggande exempel är Danmark, men även i USA och Australien finns framgångsrika modeller för att minska onödigt lidande och därmed spara stora resurser för vården. Det finns ett stort behov av att vården själv lär sig analysera risker och händelser och hanterar detta lokalt nära patienterna, gärna med patienten/anhöriga involverade.

Det innebär inte att vi avsäger oss det ansvar som ligger på oss som läkare i vår yrkesroll, men vi kräver ett system som snabbt och rättssäkert ser till att det sker en prövning ur ett objektiva perspektiv. För detta behövs en snabbare handläggning än de tider som

idag åtgår vid myndigheterna. Det är även viktigt att man diskuterar frågan om när under en utredning som innehållet ska bli allmän handling. Att på en liten ort figurera i lokalpressen som »kvinlig läkare, 34 år« är sannolikt tillräckligt för att bli igenkänd av stora delar av ortsbefolkningen, och detta kan upplevas oerhört pressande.

Denna viktiga aspekt gäller även en inrapporterad händelse eller anmälan rörande enskilda medarbetare. Man måste fastställa vilka delar av en anmälan som ska vara tillgängliga under utredningens gång och vilka uppgifter som ska bli offentliga först efter avslutad utredning.

En annan viktig delfråga som vi kan urskilja, och som Patientsäkerhetsutredningen måste fundera på, är om det i vissa verksamheter kan/ska/bör göras begränsningar av vem som ska anses vara lämplig att arbeta där, beroende på tidigare brott eller av annat skäl. Här är det även viktigt att arbetsgivarens ansvar diskuteras. Enkla lösningar är inte alltid de som är bäst lämpade. Det finns kanske helt nya, oprövade förslag värda att analysera.

Frågan om patientsäkerhet är av stort intresse för alla aktörer i vården, och därför anordnar Läkarförbundet tillsammans med Vårdförbundet ett seminarium om patientsäkerhet i Almedalen. Vi har bjudit in företrädare för en patientförening, för Socialstyrelsen och för Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. Huvudtemat kommer att vara hur vi kan skapa en modell som bidrar till högsta möjliga kvalitet i vården och hög säkerhet för patienten.

»Internationellt har ett arbetssätt med en sådan inriktning visat sig vara lyckosamt.«

CATARINA ANDERSSON FORSMAN

VD i Läkarförbundet, expert i Patientsäkerhetsutredningen

Läkarförbundet satsar på Almedalsveckan

Intresset är mycket stort för Almedalsveckan även i år, närmare 500 seminarier är anmälda, och många organisationer tävlar om uppmärksamheten. Läkarförbundet deltar för fjärde året med aktuella och intressanta ämnen.

I samarbete med Tandläkarförbundet och Vårdförbundet anordnar vi ett seminarium om barnfetma. Claude Marcus från Rikscentrum för överviktiga barn kommer att berätta om projektet STOPP, där man i skolor infört goda kost- och motionsvanor och jämfört med andra skolor. Till diskussionen är dietisternas och sjukgymnasternas ordförande samt generaldirektören för Livsmedelsverket inbjudna.

Tillsammans med övriga vård-

förbund inom Saco kommer vi att debattera »En friskare primärvård«, om hur vi bäst möter patienternas behov. Det är en uppföljning av förra årets presentation av vårt gemensamma primärvårdsprogram. Vi har bjudit in landstings-/regionråd från Halland och Skåne för att diskutera hur de nu arbetar med frågan.

Vi anordnar ett eget seminarium om hur framtidens när-sjukvård ska riggas för att vårdköerna ska försvinna. Gemensamt med Vårdförbundet arrangerar vi ett seminarium om vårdens säkerhet. Vi hoppas på stort deltagande och engagemang.

Eva Nilsson Bågenholm
ordförande, Läkarförbundet

Kontaktuppgifter Sveriges läkarförbund:
www.lakarforbundet.se, E-post: info@slf.se
Telefon: 08-790 33 00, Fax: 08-20 57 18
Postadress: Box 5610, 114 86 Stockholm
Besök: Villagatan 5, Stockholm